МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОН

проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21
E-mail: mon@mon.gov.ua, сайт: www.mon.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38621185

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Сумська міська організація
Профспілки працівників освіти і
науки України
proflife.sumy@ukr.net

Про розгляд звернення

Міністерство освіти і науки України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Сергія Корецького від 22 жовтня 2026 р. № 39538/1/1-26 до листа Першого заступника Голови Верховної Ради України від 16 жовтня 2026 р. № 11/10-2026/245152 спільно з Міністерством фінансів України та Міністерством економіки та довкілля України розглянуло депутатський запит народного депутата України Олександра Качури від 7 жовтня 2026 р. № 48д9/14-2026/237760, оголошений на засіданні Верховної Ради України 15 жовтня 2026 р., щодо захисту права педагогічних працівників на гідну оплату праці та забезпечення рівних державних гарантій їх соціального захисту, зокрема стосовно звернення Сумської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України від 9 вересня 2026 р. № 01-39/93 щодо розроблення механізмів виділення додаткової цільової фінансової допомоги (субвенції) місцевим бюджетам або внесення змін до бюджетного законодавства задля забезпечення рівних підходів до оплати праці всіх педагогічних працівників з 1 вересня 2026 р., та повідомляє.

Незважаючи на складну економічну та фінансову ситуації в країні, спричинені воєнним станом, Уряд здійснює послідовну політику щодо забезпечення підвищення рівня оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» передбачено рекордні 64,6 млрд гривень за бюджетною програмою за КПКВК 2211410 «Підвищення престижності праці у сфері освіти», які спрямовані на підвищення заробітної плати педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів освіти з 1 січня 2026 р. – на 30 відсотків, а з 1 вересня – ще на 20 відсотків.

МОН № 1/24032-26 від 04.11.2026

Підписав(-ла): Софієнко Анастасія Петрівна
Сертифікат: 04AF21283640SD9904000000D010280038EAF400
Дійсний: з 11.08.2026 13:21:25 по 11.08.2028 13:21:25

З 1 січня 2026 р. постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1749 «Деякі питання оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників» реалізовано перший етап анонсованого підвищення посадових окладів педагогічних і науково-педагогічних працівників.

На виплату в січні – серпні поточного року заробітних плат у підвищеному розмірі педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти та інших закладів, на які спрямовуються кошти освітньої субвенції, Урядом розподілено до бюджетів органів місцевого самоврядування кошти освітньої субвенції у сумі майже ***92 млрд гривень*** (постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1764 «Деякі питання розподілу освітньої субвенції на 2026 рік»), а також ***10,4 млрд гривень*** субвенції з держбюджету місцевим бюджетам на виплату доплати за роботу в несприятливих умовах праці педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти у розмірі 2600 гривень та в розмірі 5200 гривень на окремих територіях прифронтових і прикордонних областей (постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1763 «Деякі питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підвищення престижності праці у сфері освіти, в частині здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти»).

За поданням Міністерства фінансів України розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2026 р. № 618 «Про розподіл обсягу додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації» розподілено ***6,6 млрд гривень*** додаткової дотації між місцевими бюджетами для виплати підвищених заробітних плат, зокрема й педагогічним працівникам. Розподіл бюджетних коштів, визначених пунктом 1 цього розпорядження, між місцевими бюджетами відповідної області доручено здійснити обласним державним (військовим) адміністраціям з урахуванням встановлених законодавством умов оплати праці, раціонального використання бюджетних коштів місцевих бюджетів, ефективності діяльності мережі бюджетних установ та оптимальної чисельності працівників таких установ.

З метою поетапної реалізації положень частини другої статті 61 Закону України «Про освіту» постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2026 р. № 1078 «Про умови оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників» (далі – постанова № 1078) встановлено ***нові умови оплати праці*** педагогічних і науково-педагогічних працівників з 1 вересня 2026 р., що передбачають підвищення їх оплати праці орієнтовно ще на 20 відсотків. Постановою № 1078 передбачено вихід з Єдиної тарифної сітки та затвердження нових схем посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічних і науково-педагогічних працівників для забезпечення розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої категорії у розмірі 1,6 мінімальної заробітної плати, науково-педагогічного працівника – двох мінімальних заробітних плат.

Ураховуючи спроможності державного та місцевих бюджетів нові умови оплати праці з 1 вересня 2026 р.:

застосовуються в обов'язковому порядку у закладах загальної середньої освіти (у тому числі спеціалізованої), інклюзивно-ресурсних центрах, закладах професійної, фахової передвищої, вищої освіти та інших закладах та установах, що *фінансуються з державного бюджету* (підпункт 3 пункту 2 постанови № 1078);

рекомендовано обласним, Київській міській державним (військовим) адміністраціям та органам місцевого самоврядування застосовувати у закладах професійної, фахової передвищої, дошкільної, позашкільної освіти та інших закладах та установах, що *фінансуються з місцевих бюджетів* (пункт 3 постанови № 1078).

У закладах та установах, що фінансуються з місцевих бюджетів, щодо яких органом місцевого самоврядування не прийнято рішення про перехід на нові умови оплати праці, педагогічним працівникам нараховується заробітна плата (посадові оклади) за тарифними розрядами Єдиної тарифної сітки, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» з урахуванням підвищення посадових окладів на 40 відсотків відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1749, а також інших підвищень, надбавок і доплат, на які мають право педагогічні працівники.

Для забезпечення виплати заробітної плати за новими умовами педагогічним працівникам у закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності та інших, на які спрямовуються кошти освітньої субвенції, постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2026 р. № 1077 «Деякі питання розподілу освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на 2026 рік» здійснено розподіл освітньої субвенції обсягом майже ***58 млрд гривень*** для обласних бюджетів та бюджетів територіальних громад на вересень – грудень 2026 року.

Згідно зі статтею 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» організацію матеріально-технічного та фінансового забезпечення закладів освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, віднесено до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів відповідних рад. Відповідно до статей 89, 90 Бюджетного кодексу України видатки на освіту, у тому числі й виплата заробітної плати педагогічним працівникам у закладах освіти, здійснюються з обласного бюджету та бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад.

Задля підвищення рівня оплати праці всіх педагогічних працівників закладів освіти незалежно від типу і форми власності, МОН листом від 30.09.2026 № 1/21225-26 звернулося до обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій та органів місцевого самоврядування з проханням ухвалити рішення про перехід закладів та установ, які утримуються з відповідного

місцевого бюджету, ***не пізніше 1 січня 2027 р. і передбачити відповідні кошти у місцевих бюджетах на 2027 рік***.

За оперативною інформацією, наданою Сумською міською територіальною громадою, з 1 вересня 2026 р. заробітна плата за новими умовами, встановленими постановою № 1078, виплачена педагогічним працівникам у закладах загальної середньої освіти (включно із педагогічними працівниками структурних підрозділів). У закладах освіти, що фінансуються з місцевого бюджету, перехід на нові умови за постановою № 1078 планується з 1 січня 2027 року.

Щодо виплати доплати за роботу в несприятливих умовах праці інформуємо, що постановою № 1078 внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2024 р. № 1286 «Деякі питання оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти», згідно з якими з 1 вересня 2026 р. та до кінця календарного року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, щомісячну доплату за роботу в несприятливих умовах праці в розмірі 2600 гривень встановлено лише педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти державної і комунальної форми власності, освітній процес в яких організовано в очній (змішаній) формі здобуття освіти, які безпосередньо виконують свої обов'язки та завдання на територіях окремих територіальних громад прифронтових і прикордонних областей, згідно з додатком. Для усіх інших педагогічних працівників при нових умовах ця доплата включена у розмір підвищеного посадового окладу, що дозволило збільшити гарантовану частину їх заробітної плати, від якої розраховуються доплати і надбавки, тобто їх абсолютний розмір також збільшився.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2026 р. № 1180 «Деякі питання використання коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення доплат педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти» перерозподілено обсяги субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам з урахуванням змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2024 р. № 1286, зокрема на виплату щомісячної доплати за роботу в несприятливих умовах праці в розмірі 2600 гривень педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, освітній процес в яких організовано в очній (змішаній) формі здобуття освіти, які безпосередньо виконують свої обов'язки та завдання на прифронтових і прикордонних територіях Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернігівської областей спрямовано ***більше 367 млн гривень***.

Зауважуємо, що відповідно до пункту 1^1 постанови Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2024 р. № 1286 органи місцевого самоврядування можуть встановлювати доплату за роботу в несприятливих умовах праці, передбачену пунктом 1 цієї постанови, педагогічним працівникам інших закладів та установ освіти, які утримуються з відповідного місцевого бюджету.

Щодо виділення додаткової цільової фінансової допомоги (субвенції) місцевим бюджетам Міністерство фінансів України зауважує, що відповідно до статей 7, 86 Бюджетного кодексу України розподіл видатків між державним та місцевими бюджетами ґрунтується, зокрема, на принципі субсидіарності,

відповідно до якого розподіл видів видатків між державним бюджетом та місцевими бюджетами ґрунтується на необхідності максимально можливого наближення надання публічних послуг до їх безпосереднього споживача.

Реформа міжбюджетних відносин у напряму децентралізації фінансових ресурсів має забезпечувати упорядкування міжбюджетних відносин, підвищення рівня фінансової забезпеченості та фінансової незалежності місцевих бюджетів, що, зі свого боку, передбачає підвищення ролі та відповідальності місцевих органів влади за ефективне управління ресурсами місцевих бюджетів. Отже, рівень фінансового забезпечення місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації насамперед залежить від роботи місцевих органів влади в частині вжиття ними дієвих заходів та пошуку оптимальних інструментів і механізмів комплексного вирішення проблем наповнення місцевих бюджетів, а також рішень щодо ефективності використання наявних коштів, оскільки категорія потреби має узгоджуватися з можливістю дохідної частини бюджету.

Враховуючи зазначене, питання фінансування закладів освіти, у тому числі й виплата заробітної плати працівникам, має здійснюватися органами місцевого самоврядування з урахуванням вимог чинного законодавства за рахунок коштів місцевих бюджетів, вказаних коштів та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Також Міністерство фінансів України наголошує, що планування мережі закладів освіти та обсягів її фінансування має здійснюватися з урахуванням не лише поточної чисельності учнів, а й прогнозованої динаміки контингенту, демографічної та міграційної ситуації, особливостей організації освітнього процесу на відповідних територіях та реальної потреби населення в освітніх послугах.

Сучасна демографічна ситуація в Україні характеризується стійкими негативними тенденціями, зокрема зниженням народжуваності, скороченням чисельності дитячого та працездатного населення, старінням населення, а також значними міграційними переміщеннями, зумовленими воєнними та соціально-економічними чинниками. Недостатнє врахування демографічних змін у плануванні мережі та обсягів її фінансування може призводити до збереження надлишкових потужностей закладів освіти, зростання питомих видатків на одного учня та неефективного використання інфраструктури закладів освіти.

Постановою № 1078 обласним, Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям) та органам місцевого самоврядування рекомендовано розробити та реалізувати комплекс заходів щодо оптимізації мережі закладів освіти, підвищення ефективності їх діяльності, раціонального використання чисельності працівників та спрямування коштів, що можуть бути вивільнені в результаті виконання таких заходів, на підвищення рівня оплати праці працівників сфери освіти.

Заступник Міністра **Анастасія СОФІЄНКО**

Макарук Олена 044 4814778